

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

หมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย

กลุ่มบริหารงานบุคคล โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย เพชรบูรณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

สรุป พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

หมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย

ตั้งแต่ มาตรา 82 ถึง มาตรา 97

มาตรา 82 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้าม และข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

การรักษาวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะต้องรักษาอยู่ ตลอดเวลาในช่วงที่ยังรับราชการอยู่ ไม่ว่าจะอยู่ในเวลาราชการหรือนอกเวลาราชการ การประพฤติ หรือปฏิบัติตนในบางเรื่อง ประชาชนทั่วไปอาจกระทำได้ แต่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่อาจที่จะกระทำเช่นนั้นได้ เพราะวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะติดตัวอยู่ ตลอดเวลา

มาตรา 83 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นว่านั้น

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นข้าราชการของรัฐที่มีการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนั้นข้าราชการที่ดีก็จะต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วยความบริสุทธิ์ใจ นอกจากนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายังมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยเช่นว่านั้นอีกด้วย การไม่สนับสนุนหรือวางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยเป็นความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง แต่หากถึงขั้นเป็นผู้ไม่เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ขาดคุณสมบัติทั่วไปตาม มาตรา 30 ต้องออกจากราชการโดยพลัน

มาตรา 84 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คำว่า “หน้าที่ราชการ” หมายความว่าหน้าที่ที่เป็นราชการโดยตรงเท่านั้น หากเป็นหน้าที่อื่นที่มีใช้หน้าที่ราชการโดยตรงก็ไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “หน้าที่ราชการ” และการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ผู้มีหน้าที่จะปฏิบัติอยู่ในสถานที่ราชการหรือนอกสถานที่ราชการก็ได้ หรืออาจจะปฏิบัติในวันหยุดหรือนอกเวลาที่กำหนดให้ปฏิบัติราชการตามปกติก็ได้ การพิจารณาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีหน้าที่ราชการเรื่องใด หรือไม่มีข้อพิจารณาดังนี้

1. พิจารณาจากกฎหมาย ระเบียบที่กำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรว่าผู้ใดดำรง ตำแหน่งใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นก็มิหน้าที่ราชการในเรื่องนั้น
2. พิจารณาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง เมื่อใครดำรงตำแหน่งใดก็ย่อมมีหน้าที่ ราชการตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่งสำหรับตำแหน่งนั้น
3. พิจารณาจากคำสั่งหรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชา แม้จะไม่มีระเบียบ กฎหมายหรือมาตรฐานกำหนดตำแหน่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ไว้ แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาสั่งให้ผู้ใดทำหน้าที่ หรือมอบหมายหน้าที่ใดให้ผู้ใดปฏิบัติภายในขอบอำนาจของผู้บังคับบัญชา ก็ย่อมเป็นหน้าที่ราชการ ของผู้ได้รับคำสั่งหรือได้รับมอบหมายนั้นที่จะต้องรับผิดชอบตามนั้น
4. พิจารณาจากพฤติการณ์ที่สมควรใจผูกพันตนเองยอมรับเป็นหน้าที่ราชการที่ตนต้อง รับผิดชอบ เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการซึ่งไม่มีหน้าที่รับส่งเงินแต่ได้รับฝากเงินจากเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับส่ง เงิน และการรับฝากนั้นมิใช่รับฝากในฐานะส่วนตัว แต่มีลักษณะเป็นการรับฝากเป็นทางราชการเพื่อ นำเงินไปลงบัญชี โดยได้เซ็นชื่อรับได้รับเงินไปแล้ว เช่นนี้ ถือว่าเจ้าหน้าที่ธุรการผู้นั้นมีหน้าที่ราชการที่ จะต้องนำเงินลงบัญชี เมื่อไม่นำเงินส่งลงบัญชีและนำเงินไปใช้ส่วนตัวเป็นทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตาม นัยมติของ ก.พ. ในการประชุมครั้งที่ 5/2520 เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2520 นอกจากคำว่าหน้าที่ราชการแล้วในมาตรา 84 วรรคแรก ยังคงมีคำที่จะต้องพิจารณาความหมายดังนี้

คำว่า “ซื่อสัตย์”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

คำว่า “สุจริต”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ปฏิบัติด้วยความมุ่งหมาย ในทางที่ชอบ

คำว่า “เสมอภาค”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

คำว่า “เที่ยงธรรม”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ปฏิบัติด้วยความเป็นธรรม ไม่ลำเอียง

คำว่า “วิริยะ อุตสาหะ”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ปฏิบัติด้วยความพยายาม ความขยัน ความอดทน

คำว่า “ขยันหมั่นเพียร”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ปฏิบัติงานด้วยความขยัน ช้นแข็ง ด้วยความสม่ำเสมอ พยายามจนกว่างานจะสำเร็จ

คำว่า “ดูแลเอาใจใส่”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ปฏิบัติด้วยความใส่ใจ ตั้งใจ

คำว่า “รักษาประโยชน์ของทางราชการ” มีความหมายว่า ปฏิบัติงานเพื่อรักษาสิ่งที่ให้ผลดี หรือเป็นคุณแก่ทางราชการ

คำว่า “ปฏิบัติตนตามมาตรฐาน” มีความหมายว่า ปฏิบัติตนตามมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะ มาตรฐานทางวิชาการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

คำว่า “จรรยาบรรณวิชาชีพ” มีความหมายว่าปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม

มาตรา 84 วรรคสอง ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ ราชการของตน ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 84 วรรคสอง มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. มีอำนาจหน้าที่ราชการ
3. อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม
4. หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การพิจารณาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 84 วรรคสอง นี้หรือไม่ จะต้องพิจารณา ก่อนว่าผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นหรือไม่ หากมีจึงจะพิจารณารต่อไปว่าผู้ที่ได้อาศัยอำนาจ หน้าที่นั้น หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่นั้นหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นหรือไม่ การอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการนั้น ไม่จำเป็นต้องทำโดยตรง เพียงแต่ยอมให้ผู้อื่น ทำหรือแม้แต่โดยทางอ้อมก็เข้าข่ายเป็นความผิดตามมาตรา 84 วรรคสาม การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 84 วรรคสาม มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. มีหน้าที่ราชการต้องปฏิบัติ
3. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ
4. มีเจตนาพิเศษเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้
5. มีเจตนาทุจริต

แนวทางการพิจารณาความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการมีดังนี้

1. ต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ(หน้าที่ราชการเหมือน ม. 84 วรรคแรก)
2. ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการไปโดยมิชอบ

คำว่า “ปฏิบัติหน้าที่ราชการ” หมายความว่า ได้มีการกระทำลงไปแล้ว

คำว่า “ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ” หมายความว่า มีหน้าที่ราชการที่ผู้นั้น จะต้องปฏิบัติ แต่ผู้นั้น ไม่ปฏิบัติหรือดเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่ การที่ไม่ปฏิบัติหรือดเว้น ไม่กระทำการตามหน้าที่นั้น จะเป็น ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเป็นการ จงใจที่จะไม่กระทำการตามหน้าที่โดย ปราศจากอำนาจที่จะอ้างได้ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือ ข้อบังคับ แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ปล่อยปละละเลย ปฏิบัติการด้วยความพลั้งเผลอ เข้าใจผิด สะเพร่า หรือ รู้เท่าไม่ถึงการณ์โดยไม่ได้ตั้งใจ หรือไม่มีเจตนาที่จะ ปล่อยปละละเลยก็ยังไม่ถือว่าเป็นการละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ราชการที่จะเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ราชการ ส่วนจะเป็นความผิดฐานใด จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่องๆไป

การที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ ราชการ ที่จะเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จะต้องเป็นการปฏิบัติหรือละ เว้นการปฏิบัติหน้าที่ ราชการโดยมิชอบเท่านั้น

คำว่า “มิชอบ” หมายความว่า ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของ ผู้บังคับบัญชาที่สั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี แบบธรรมเนียม ของทางราชการ หรือทำนองคลองธรรม แยกพิจารณาได้ดังนี้

- 1) มิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งใน หน้าที่ราชการโดย ชอบด้วยกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี คือ ปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบ ของทาง ราชการหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือ มติ คณะรัฐมนตรี หรือ ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการหรือคำสั่งของ ผู้บังคับบัญชาที่สั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรี

2) มิชอบด้วยแบบธรรมเนียมของทางราชการ คือ ปฏิบัติโดยไม่เป็นไปตามแบบ ธรรมเนียมของทางราชการ หรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ ยกตัวอย่างเช่นเจ้าหน้าที่พัสดุเสนอเรื่องขออนุมัติซื้อวัสดุอุปกรณ์การศึกษาต่อผู้อำนวยการเพื่ออนุมัติ โดยไม่ผ่านรองผู้อำนวยการที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามสายงาน เพราะถ้าเสนอผ่านรองผู้อำนวยการก็จะ ไม่ได้รับอนุมัติเพราะรองผู้อำนวยการรู้ว่าคุณภาพของสินค้าที่เสนอมาไม่มีคุณภาพและราคาแพง เกินไป ทั้งที่เจ้าหน้าที่พัสดุมีเจตนาที่จะให้ตนเองหรือร้านค้าที่จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์การศึกษาได้ ประโยชน์เป็นพิเศษ ดังนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบด้วยธรรมเนียมของทางราชการ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

3) มิชอบด้วยทำนองคลองธรรม คือ กระทำไปในทางที่ไม่ถูกไม่ควร หรือไม่กระทำ ในทางที่ถูกที่ควร ตัวอย่างเช่น เจ้าหน้าที่การเงินมีหน้าที่วางฎีกาเบิกเงินค่าก่อสร้างอาคารเรียนให้ ผู้รับเหมาหลายราย ได้ทำเรื่องวางฎีกาเบิกเงินให้ผู้รับจ้างรายที่ให้คำตอบแทนเป็นส่วนตัวก่อนและทำ ให้อย่างรวดเร็ว ส่วนผู้รับจ้างรายใดมิได้ให้คำตอบแทนเป็นส่วนตัวจะทำให้ช้า หน่วงเหนี่ยวเรื่องอาไว้ ดังนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยถูกต้องทุกประการแล้ว ต่อมาภายหลังได้ประโยชน์ ส่วนตัวเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการในลักษณะ “ของขวัญ หรือ กินตามน้ำ หรือ สิ้นน้ำใจ” จะไม่เข้าลักษณะปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบตามมาตรา 84 วรรคสามนี้ แต่อาจจะเป็นความผิดตามมาตราอื่น เช่น มาตรา 94 ฐานประพฤติดื้อ เป็นต้น 3. มีเจตนาพิเศษเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

คำว่า “ผู้อื่น” หมายถึง ใครก็ได้ที่จะได้รับประโยชน์จากการที่ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ

คำว่า “ประโยชน์” หมายถึง สิ่งที่ได้รับอันเป็นคุณแก่ผู้รับ ซึ่งอาจจะเป็นทรัพย์สิน หรือประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ เป็นต้น

คำว่า “มิควรได้” หมายถึง ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับประโยชน์ใดๆตอบแทน จากการปฏิบัติหน้าที่นั้น 4. โดยมีเจตนาทุจริต

คำว่า “ทุจริต” หมายถึง เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย สำหรับตนเอง หรือผู้อื่น ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา 84 วรรคสามนี้เป็นความผิดทาง วินัยอย่างร้ายแรง ตามมติคณะรัฐมนตรีโทษไล่่ออกจากราชการสถานเดียว ไม่มีเหตุไต่ลดย่อน เป็นโทษปลดออกจากราชการได้

มาตรา 85 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อหรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 85 วรรคแรก มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ
3. ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตาม
 - 1) กฎหมาย
 - 2) ระเบียบแบบแผนของทางราชการ
 - 3) ระเบียบแบบแผนของหน่วยงานการศึกษา
4. มติคณะรัฐมนตรี
5. นโยบายรัฐบาล เพื่อ
 1. ประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน
 2. ไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

มาตรา 85 วรรคแรก มีเจตนารมณ์ที่จะให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน ดังนั้นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ผู้สนับสนุนการศึกษา ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การเรียน การสอน การนิเทศ การบริการการศึกษา และการปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานการศึกษา จะต้องตระหนักถึงภาระหน้าที่อันสำคัญที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และระเบียบแบบแผนของหน่วยงานการศึกษา คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติคณะรัฐมนตรี นโยบายรัฐบาล โดยถือเอาประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องไม่ให้เกิด ความเสียหายแก่ทางราชการอีกด้วย

มาตรา 85 วรรคสอง การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของ รัฐบาล ประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 85 วรรคสอง มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง
 2. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยประมาท เลินเล่อ ขาดการเอาใจใส่ รมัตถะวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย แก่ทางราชการอย่างร้ายแรง
- คำว่า “จงใจ” มีความหมายเหมือนกับคำว่า “เจตนา” ในกฎหมายอาญากล่าวคือ เป็นการกระทำโดยผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำและประสงค์ต่อผลหรือยอมเล็งเห็นผลของการ กระทำนั้น
- คำว่า “ประมาทเลินเล่อ” หมายถึงกระทำโดยไม่รอบคอบ ไม่ระมัดระวัง หรือกระทำ โดยพลั้งเผลอ หลงลืม การประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการมีได้ทั้ง กระทำ หรือ ละเว้นการกระทำ เช่น มีหน้าที่ควบคุมห้องสอบ ควบคุมห้องสอบไม่ตักจนมีผู้เข้าสอบหลอกคำตอบซึ่งกันและกัน หรือเช่น เป็นเจ้าหน้าที่การเงินลืมนำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้নিরภัยของหน่วยงานเป็นเหตุให้เงินสูญหาย เป็นต้น ความเสียหายที่ว่าร้ายแรงนั้นจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่องไป และความเสียหายไม่จำเป็นต้องเป็นทรัพย์สินมีราคาหรือตราค่าได้เสมอไป อาจจะเป็นการเสียหายแก่ชื่อเสียง ของทางราชการ หรือความเสียหายในด้านความเชื่อถือที่ประชาชนมีต่อทางราชการ ก็นับเป็นความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงได้เช่นกัน

มาตรา 86 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยงแต่ถ้าเห็นว่า การปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 86 วรรคแรก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม คำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทาง ราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นความเห็นเป็น หนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ ได้ และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 86 วรรคแรก มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
3. ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย

4. สั่งในหน้าที่ราชการ

5. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ

6. มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษา ขั้นพื้นฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายกรัฐมนตรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา คือ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายกรัฐมนตรี เป็นต้น

คำว่า “สั่งในหน้าที่ราชการ” มีองค์ประกอบ 2 ประการ

1) ผู้สั่งมีหน้าที่ราชการในเรื่องที่สั่งนั้น

2) สั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

คำว่า “เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ” หมายความว่า ผู้บังคับบัญชาอยู่ในฐานะที่จะสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำการได้ตาม กฎหมายและระเบียบของทางราชการ และสั่งภายในขอบอำนาจหน้าที่ของตน ในกรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งของ ผู้บังคับบัญชาจะทำให้เสียหายแก่ทางราชการหรือจะเป็นการไม่รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ ให้เสนอความเห็นเป็นหนังสือภายใน 7 วัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น ถ้าผู้บังคับบัญชา ยืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ในการเสนอความเห็นให้ ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่ง จะต้องมึเนื้อหาประกอบด้วย

1) คำสั่งขัดต่อกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างไร และหากปฏิบัติตาม คำสั่งจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการอย่างไร

2) หรือ การปฏิบัติตามคำสั่งจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการอย่างไร การเสนอความเห็นให้ ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งจะอ้างเหตุผลส่วนตัวไม่ได้ เช่น ขาดความถนัด ไม่เคยทำงานนั้นมาก่อน หรือ ทำงานนั้นไม่เป็น อย่างนี้เป็นต้น มิฉะนั้นแล้วงานของ ทางราชการอาจจะเสียหายได้ มาตรา 86 วรรคสอง การ ขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของ ผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 86 วรรคสอง เหมือนกับองค์ประกอบของ ความผิดในมาตรา 86 วรรคแรก ที่กล่าวมาแล้ว แต่จะพิจารณาว่าเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่ร้ายแรง ดูผลกระทบที่เกิดขึ้นทางราชการเป็นสำคัญ ถ้าทางราชการเสียหายอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าทางราชการเสียหายไม่ร้ายแรง ก็เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ความเสียหายที่ว่าร้ายแรงนั้นจะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่องไป และความเสียหายไม่จำเป็นต้องเป็นทรัพย์สินมีราคาหรือตีราคาได้เสมอไป อาจจะเป็นการเสียหายแก่ชื่อเสียง ของทางราชการ หรือความเสียหายในด้านความเชื่อถือที่ประชาชนมีต่อทางราชการ ก็นับเป็นความเสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรงได้เช่นกัน

มาตรา 87 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ ทางราชการและ ผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้ การละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 87 วรรคแรก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียน จะทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผล อันสมควรมิได้ องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 87 วรรคแรก มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ
3. ต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียน จะทอดทิ้งหรือ ละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรไม่ได้

คำว่า “อุทิศ” ตามพจนานุกรมมีความหมายว่า สละให้

คำว่า “เวลาของตน” หมายความว่า เวลานอกเหนือจากเวลาที่ต้องปฏิบัติราชการ ตามปกติ เช่น เวลาหยุดพัก เวลาหลังเลิกงาน วันหยุดราชการ เป็นต้น

คำว่า “ทอดทิ้ง” หมายความว่า ตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน เช่น มาลงชื่อปฏิบัติงานแล้วยัง อยู่ในบริเวณที่ทำงานแต่ไม่สนใจเอาเป็นธุระ ใช้เวลานั้นทุ่มเฝ้าทำงานในหน้าที่ของตนให้เรียบร้อย หรือเสร็จไปตามควรจะทำ ปล่อยให้งานค้างคาง เป็นต้น

คำว่า “ละทิ้ง” หมายความว่า ไม่อยู่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ ซึ่งอาจจะไม่มาปฏิบัติ หน้าที่ราชการเลย หรือมาลงชื่อปฏิบัติราชการแล้วแต่ไม่อยู่ที่โต๊ะทำงานหรือจุดที่กำหนดให้ปฏิบัติงาน กลับละทิ้งหน้าที่ออกไปที่อื่นเสีย ซึ่งอาจไปนอกสำนักงานหรือเพียงไปที่ห้องอื่นหรือจุดอื่นนอกจุดที่ กำหนดให้อยู่ประจำทำงานก็ได้ กรณีจะเป็นการทอดทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการตามมาตรา 87 วรรคแรกนี้จะต้อง พิจารณาด้วยว่าผู้นั้นจะต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดที่ผู้บังคับบัญชามิได้มอบหมายหน้าที่

ราชการให้หรือยังมิได้มอบหน้าที่ราชการให้ถือว่ายังไม่มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ แต่ก็มีหน้าที่ ราชการที่จะต้องอยู่รอเพื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายหน้าที่ราชการให้ ถ้าไม่อยู่รอเพราะเห็นว่าตนเอง ไม่มีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติก็มีความผิดตามมาตรา ๘๗ นี้เช่นกัน

มาตรา 87 วรรคสอง การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึง ความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 87 วรรคสอง มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรเป็นเหตุให้เสียหายแก่ ทางราชการอย่างร้ายแรง หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทาง ราชการ

กรณีแรก ไม่นับว่าจะละทิ้งหรือทอดทิ้งเป็นเวลาเท่าไร แม้เพียงชั่งโมงเดียวถ้าการ ละทิ้งหรือทอดทิ้งนั้นเป็นเหตุให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรงก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เช่น ละทิ้งหน้าที่เวรยามรักษาการณ์สถานที่ราชการไปชั่งโมงเดียวเป็นเหตุให้ผู้มาวางเพลิงเผาสถานที่ ราชการเป็นเหตุให้อาคารเสียหายทั้งหมด แต่ถ้ามีเหตุผลอันสมควรก็ไม่ใช่ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เช่น ที่ละทิ้งหน้าที่เวรยามรักษาการณ์สถานที่ราชการไปชั่งโมงนั้นเพราะเจ็บป่วยมากในทันทีทันใด ซึ่งต้องรีบไปหาแพทย์ทันทีถ้าไม่ไปหาแพทย์อาจอันตรายถึงชีวิตได้ กรณีหลัง ถือเอาจำนวนวันที่ละทิ้งเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงว่าราชการจะเสียหาย อย่างร้ายแรงหรือไม่ การนับวันละทิ้งเกินกว่าสิบห้าวันให้นับติดต่อกันและนับวันหยุดด้วย ถ้าไม่มี เหตุผลอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และโทษทางวินัยคือไล่ออกสถานเดียว แต่ถ้ามีเหตุผลอันสมควร หรือไม่พฤติการณ์ที่แสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ก็ไม่เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๗ นี้ เช่น ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเจ็บป่วยมากไม่มาปฏิบัติ หน้าที่ราชการ 16 วัน โดยไม่ยื่นใบลาหรือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และเมื่อมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ ในวันแรกได้ยื่นใบลาป่วยต่อผู้มีอำนาจอนุญาตการลา เช่นนี้การละทิ้งหน้าที่ราชการนั้นก็ยังถือว่า ไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นต้น แต่ถ้าไม่ยื่นใบลาในวันแรกที่มาปฏิบัติราชการก็อาจเป็นความผิดฐานไม่ ถือปฏิบัติตามระเบียบและแบบแผนของทางราชการได้

มาตรา 88 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการ อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 88 วรรคแรก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็น แบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูล ต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกัน หรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 88 วรรคแรก มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. ประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษา ความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียน และระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

1. ข้อกำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติต่อผู้เรียน

- ก. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- ข. มีความสุภาพเรียบร้อยต่อผู้เรียน
- ค. ให้การต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมต่อผู้เรียน

คำว่า “สุภาพเรียบร้อย” หมายถึงการแสดงออกทางกิริยาท่าทางหรือวาจาในลักษณะ อ่อนโยน ละมุนละม่อม รวมทั้งใช้กิริยาวาจาที่ไม่หยาบคายและเหมาะสมแก่สถานที่ด้วย

2. ข้อกำหนดที่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติต่อข้าราชการด้วยกัน หรือ ผู้ร่วมปฏิบัติราชการ มีดังนี้

- ก. มีความสุภาพเรียบร้อยต่อข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ
- ข. รักษาความสามัคคีต่อข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ
- ค. ช่วยเหลือเกื้อกูลกันต่อข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

3. ข้อกำหนดที่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติต่อประชาชน มีดังนี้

- ก. ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชน และสังคม
- ข. ต้องมีความสุภาพเรียบร้อยต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
- ค. ต้องให้การต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม ต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

มาตรา 88 วรรคสอง การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียนหรือ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 88 วรรคสอง

มีดังนี้

1. กระทำในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
 2. . กระทำโดยมีเจตนา
 - 2.1 กลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียนอย่างร้ายแรง
 - 2.2 กลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงประชาชนผู้มาติดต่อราชการ อย่างร้ายแรง
- คำว่า “กลั่นแกล้ง”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า หาความไม่ดีมาใส่ให้ หาอุบายให้ร้าย ด้วยวิธีการต่างๆ แกล้งใส่ความ
- คำว่า “ดูหมิ่น”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ดูถูกเหยียดหยามผู้อื่นหรือแสดงกิริยา อาการดูถูกหรือรังเกียจ
- คำว่า “กดขี่” ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ข่มให้อยู่ในอำนาจของตน ใช้อำนาจบังคับ เอา แสดงอำนาจเอา
- คำว่า “ข่มเหง”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า ใช้กำลังรังแก แกล้งทำความเดือดร้อนให้

มาตรา 89 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริงการกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 89 วรรคแรก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง

คำว่า “กลั่นแกล้ง”ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า หาความไม่ดีมาใส่ให้ หาอุบายให้ร้าย ด้วยวิธีการต่างๆ แกล้งใส่ความ

คำว่า “ผู้อื่น”มีความหมายว่าทุกคนที่มีใช้ตัวเอง องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 89 วรรคแรก มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง

มาตรา 89 วรรคสอง การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 89 วรรคสอง มีดังนี้

- 1 เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 2 กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง
- 3 เป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายร้ายแรง

คำว่า “ผู้อื่น”มีความหมายว่าทุกคนที่มีใช้ตัวเอง

คำว่า “เสียหาย”หมายความว่าเสียหายทางใดก็ได้ไม่ว่าจะเป็นชื่อเสียงเกียรติยศ ตำแหน่ง หน้าที่การงาน หรือทรัพย์สินเงินทอง เป็นต้น

คำว่า “อย่างร้ายแรง เช่น ถูกดำเนินคดีอาญา ถูกดำเนินการทางวินัย ถูกโยกย้ายจนได้รับ ความเดือดร้อนอย่างสาหัส เป็นต้น

มาตรา 90 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเอง การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมี ลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ หรือเสื่อมเสียเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 90 วรรคแรก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการ หรือ ยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติ ศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเอง องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 90 วรรคแรก มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์
3. อาจทำให้เสียอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่ง หน้าที่ราชการของตนเอง (ถ้ากระทำโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนเอง ผิดทั้ง ม.90 และ ม. 84)

คำว่า “ประโยชน์” หมายถึงสิ่งที่ได้รับอันเป็นคุณแก่ผู้รับ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินเงินทองหรือ ประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้ทรัพย์สิน เช่น การได้รับการบริการ เป็นต้น

คำว่า “เกียรติศักดิ์” ตามพจนานุกรม มีความหมายว่า สถานะที่ได้รับการสรรเสริญ

การที่จะพิจารณาว่าการกระทำอย่างไรเป็นการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติ ศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเองหรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ ราชการผู้นั้นดำรงอยู่ว่าอยู่ในฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญหรือเป็นที่นับถือของประชาชน สังคมหรือทางราชการเพียงใด มาตรา 90 วรรคสอง การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะ ให้เป็นการซื้อขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่น เพื่อให้ ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรง

คำว่า “โดยมิชอบ” ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ กฎ หลักเกณฑ์ ขั้นตอน กระบวนการ คำว่า “ความเที่ยงธรรม” ปฏิบัติด้วยความเป็นธรรมไม่ลำเอียง

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. เป็นการซื้อขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยมิชอบ ด้วยกฎหมาย
3. เป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่น

4. มีเจตนาพิเศษเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อม เสียความเที่ยงธรรม ความเที่ยงธรรม

มาตรา 91 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น โดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 91 วรรคแรก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องไม่คัดลอกหรือลอก เลียนผลงานทาง วิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้างวาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ เพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อน ตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับ เงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ ดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง องค์ประกอบของ ความผิดตามมาตรา 91 วรรคแรก มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. ลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ
3. นำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นหรือจ้างวาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ
4. มีเจตนาพิเศษเพื่อนำไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น มาตรา 91 วรรคสอง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ ร่วมดำเนินการคัดลอก หรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมี ค่าตอบแทน หรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานทางวิชาการนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็น ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 91 วรรคสอง มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ
3. รับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่
4. มีเจตนาพิเศษเพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการเสนอขอปรับปรุงการ กำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนที่สูงขึ้น

มาตรา 92 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในทางหุ้นส่วนหรือบริษัท

องค์ประกอบของความผิดตามมาตรา 92 มีดังนี้

1. เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึง กันนั้นในทางหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา 93 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหารท้องถิ่นหรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยรวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 93 วรรคแรก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตัวเป็นกลาง ทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้อง ไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด การวางตัวเป็นกลางทางการเมืองนั้น เฉพาะในการปฏิบัติราชการและในการปฏิบัติการอื่นที่ เกี่ยวข้องกับประชาชน เช่น ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะอำนวยความสะดวกให้แก่พรรคการเมืองใด เป็นพิเศษกว่าพรรคการเมืองอื่น หรือว่าบุคคลทั่วไปไม่ได้ หรือจะชักชวนให้ประชาชนสนับสนุนพรรค การเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งโดยเฉพาะไม่ได้ ส่วนในทางส่วนตัวจะนิยมหรือเป็นสมาชิกพรรคการเมือง ใดก็ได้ คงห้ามแต่การเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมืองเท่านั้น มาตรา 93 วรรคสอง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิก รัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริม การปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่น กระทำการในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

มาตรา 94 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสียโดยไม่กระทำการใดอันได้ชื่อว่าเป็น ผู้ประพฤติชั่วการกระทำ ความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิด ลหุโทษหรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่น เสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาจिनหรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 94 วรรคแรก ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสียโดยไม่กระทำการใดอันได้ ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว คำว่า “ประพฤติชั่ว” หมายความว่า การกระทำที่ไม่ดี จงใจฝ่าฝืนศีลธรรมหรือจารีตประเพณี มีองค์ประกอบดังนี้

1. เกียรติของข้าราชการ พิจารณาตำแหน่งหน้าที่ราชการของผู้กระทำประกอบกับ พฤติการณ์ในการกระทำของข้าราชการผู้นั้น
2. ความรู้สึกของสังคม พิจารณาจากความรู้สึกของประชาชนทั่วไปหรือข้าราชการว่ามี ความรังเกียจต่อการกระทำนั้นๆ โดยรู้สึกว่าเป็นการประพฤติชั่วเพียงใดหรือไม่
3. เจตนาที่การกระทำ พิจารณาว่าเป็นการกระทำโดยรู้สำนึกในเรื่องที่กระทำหรือไม่ เพียงใด

มาตรา 94 วรรคสอง การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือคุกโทษที่หนักกว่า จำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษหนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คำว่า “ความผิดอาญา” หมายความว่า เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

คำว่า “ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด” หมายความว่า ได้โทษจำคุกจริงๆ และต้อง เป็นโทษที่ถึงที่สุดแล้ว หากมีการอุทธรณ์หรือฎีกา ยังไม่ถือว่าคดีถึงที่สุด หรือหากศาลพิพากษาให้ ลงโทษจำคุกแต่ให้รอลงอาญาไว้ก่อน หรือศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกแต่ให้เปลี่ยนจากโทษจำคุกเป็น โทษสถานอื่นที่เบากว่าโทษจำคุก ยังไม่ถือว่าได้รับโทษจำคุก ถ้าหากได้รับโทษจำคุกจริงในคดีที่ความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ (ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในประมวลกฎหมายอาญา ภาค 3 มี 32 มาตรา ตั้งแต่ มาตรา 367 – มาตรา 398)

มาตรา 94 วรรคสาม ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสพยาเสพติด หรือ สนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาจिन หรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความ

ดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง การเสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด

นอกจากจะเป็นการกระทำที่ผิดตาม มาตราแล้ว ยังเป็นความผิดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้ เกี่ยวข้องกับยาเสพติด พ.ศ. 2542 อีกด้วย ซึ่งระเบียบนี้มีมาตรการการดำเนินการทางวินัยอย่าง เข้มงวด ครอบคลุมไปถึงผู้บังคับบัญชาที่ละเลยไม่ดำเนินการสืบสวน หรือดำเนินการทางวินัยกรณี การร้องเรียนกล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยให้ถือว่า ผู้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยด้วย นอกจากนี้หากมีกรณีมีมูลว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดผู้บังคับบัญชาต้องสักระทำการและจะต้องลงโทษสถานหนักด้วย

มาตรา 95 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกัน มิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยให้กระทำโดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย การป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยให้กระทำโดยการเอาใจใส่สังเกตการณ์และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้

มาตรา 95 วรรคหนึ่ง ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

มาตรา 95 วรรคสอง การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย ให้กระทำโดย การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใด ในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไป ในทางที่มีวินัย

มาตรา 95 วรรคสาม การป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้กระทำโดยการ เอาใจใส่ สังเกตการณ์ และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย ในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะ ดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้

มาตรา 95 วรรคสี่ เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้วให้ผู้บังคับบัญชา ดำเนินการทางวินัยทันที

มาตรา 95 วรรคห้า เมื่อมีกรณีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัย ว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยไม่มีพยานหลักฐาน ให้ ผู้บังคับบัญชารับดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาผู้นั้น กระทำผิดหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจึงจะยุติเรื่อง ได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

มาตรา 95 วรรคหก การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควร กล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7

มาตรา 95 วรรคเจ็ด ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 95 และหมวด 7 หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย ในมาตรา 95 ได้กำหนดหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในเรื่องวินัยไว้ดังนี้

1. เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย
2. ป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย
3. ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัย
 - 1.1 วิธีการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย มีดังนี้
 - ก. ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
 - ข. ดำเนินการฝึกอบรม ให้ความรู้ผู้ใต้บังคับบัญชา
 - ค. สร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย
 - ง. จูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัย
 - จ. ดำเนินการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย
 - 2.1 วิธีป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย มีดังนี้
 - ก. เอาใจใส่ สังเกตพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การกระทำผิดวินัย
 - ข. ขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชาริบดีดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา ในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูล ที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7 ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 95 และตามหมวด 7 หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริตให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

มาตรา 96 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัยจึงต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7 โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ปลดออกไล่ออก

มาตรา 97 การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทำเป็นคำสั่ง วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามระเบียบของ ก.ค.ศ. ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด และมีให้เป็นไปโดยพยานาต โดยอคติ หรือโดยโทสะจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มีควมผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใดและมีเหตุผลอย่างใดในการกำหนดสถานโทษเช่นนั้น

